

Persbericht

Amersfoort 16 februari 2021

Zeven nieuwe projecten in de Erfgoed Deal

Tussenstand: 18,5 miljoen besteed aan erfgoed in veranderend Nederland

Zeven nieuwe projecten zijn toegevoegd in de derde ronde van de Erfgoed Deal, die nu halverwege is en een totaal van twintig projecten omvat. De Erfgoed Deal ondersteunt aansprekende voorbeelden van plekken in Nederland die gaan veranderen en waar erfgoed een rol van betekenis gaat spelen. Het besef dat bij transitieopgaven een integrale aanpak met erfgoed als uitgangspunt succesvol kan zijn, groeit.

De nieuwe projecten

In totaal hebben voor de huidige ronde 12 projecten een aanvraag ingediend, waarvan er zeven zijn toegekend: Nieuwe Waterwerken Zoutkamp, Beken en Bleken van Losser, Nieuw Drassig Land (thema klimaatadaptatie), Scholen Nieuwegein, Stinspark Zwolle (thema groei & krimp), Buitengewone Leerstoel en Erfgoed Sterren (thema kennis & dialoog). Het gaat in totaal om financiële bijdragen van het Rijk van bijna 3,7 miljoen. Alle toegekende projecten zijn goede voorbeelden voor de Erfgoed Deal en dienen ter inspiratie voor de plannen van toekomstige initiatiefnemers.

Halverwege: terug- en vooruitkijken

Halverwege kan geconcludeerd worden dat de Erfgoed Deal inspeelt op een behoefte als het gaat om een integrale aanpak van erfgoed en transitieopgaven in Nederland. In 2021 en 2022 wordt nog driemaal de mogelijkheid geboden om projecten in te dienen.

Thema's en trends

Het overgrote deel van de projecten richt zich op klimaatadaptatie. Denk aan klimaatadaptatieve polders en een innovatieve aanpak van beekdalen. Ook waterschappen kiezen steeds vaker voor een erfgoedinclusieve aanpak voor waterprojecten en dijkversterking. Het thema duurzaamheid heeft ook volop de aandacht van het programma. Er is ruimte voor projecten die zich daarop richten.

Michiel Scheffer, voorzitter van de Stuurgroep Erfgoed Deal: 'We kregen als Stuurgroep een indrukwekkende selectie van projecten voorgelegd, en dat in coronatijd. Dat is verheugend voor bestuurders die erfgoed een warm hart toedragen. En niet alleen dat, we zien ook nut en noodzaak van het erfgoedinclusief ontwikkelen van onze ruimte in Nederland. En dat erfgoed en transitie op het gebied van klimaat en duurzaamheid dus ook heel goed samen kunnen gaan. Voor de komende anderhalf jaar richten we ons op impulsen in de stedelijke context en duurzaamheid in het landschap. Ook grootschalige herbestemmingen of projecten met krimp als hoofdpoging kunnen nog een welkome aanvulling zijn op het programma van de Erfgoed Deal'.

Over de toegekende projecten

Zoutkamp (Waterschap Noorderzijlvest i.s.m. gemeente Het Hogeland en provincie Groningen)

Om de waterveiligheid in Noord-Groningen voor de toekomst te borgen zijn ingrijpende maatregelen nodig voor de waterwerken bij Zoutkamp. In overleg met dorpsbewoners kiest het Waterschap Noorderzijlvest ervoor dit via een integrale gebiedsopgave aan te pakken, waarbij erfgoed het leidende principe is. De rijksmonumentale Hunsingosluis wordt gerestaureerd en omgebouwd tot spuisluis. De oude dijk krijgt haar waterkerende functie terug en tegelijk worden

enkele kleine ingrepen uitgevoerd die het erfgoed ter plekke versterken. Hiermee wordt Zoutkamp weer dat 'Dorp achter de dijk'.

Beken & Bleken van Losser (Gemeente Losser)

In het projectplan 'Beken & Bleken van Losser' wordt het erfgoed van het dorp Losser, van het aangrenzende landschap en van de mensen die er wonen en hebben gewoond, ingezet ten behoeve van actuele klimaat- en duurzaamheidsopgaven. Tegelijkertijd worden de deels verloren gegane verbindingen tussen de dorpskern en het Dinkeldal hersteld.

Nieuw Drassig Land (Gemeente Voorst)

Het gebied Terwolde-Nijbroek omvat een waterstaatkundig en landschappelijk ensemble bestaande uit het gemaal bij Terwolde en de Middeleeuwse polder Nijbroek, gelegen tussen de IJssel en de Veluwe. Herbestemming van dit gemaal is de motor van een bredere gebiedsontwikkeling, waarin het gemaal en ingrepen in het polderlandschap samen een klimaatrobuust geheel vormen. Hierdoor zal straks de eeuwenoude polder weer 'zijn eigen broek ophouden.'

Schoolgebouwen Nieuwegein (Gemeente Nieuwegein)

Schoolgebouwen Nieuwegein verbindt erfgoed en scholen aan elkaar. Nieuwegein is een gemeente met veel wijken uit de post 65 periode. Binnen deze wijken zijn veel scholen toe aan vernieuwing. De gemeente wil graag inzetten op behoud als uitgangspunt, en te onderzoeken op welke manier scholen ook nu goed gebruikt kunnen worden als onderwijslocaties. De gemeente zet een inventarisatie op naar bestaande scholen en werkt drie schoolgebouwen verder uit.

Stinspark Zwolle (Gemeente Zwolle)

Het grasveld Stinspark in Zwolle is een archeologisch rijksmonument en wordt een park met een verhaal van het vroegere kasteel Voorst. Zwolle, een groeigemeente die naast nieuwe woningen juist behoefte heeft aan kwalitatief hoogwaardige groenlocaties, gaat deze open plek benutten. Op initiatief van en samen met de bewoners gaat de gemeente het veld herinrichten tot park, waarbij erfgoed de inspiratie is. Het park wordt de verbindende schakel tussen buitengebied, jonge woonwijken en de historische binnenstad. De opgave wordt gekoppeld aan klimaatadaptieve doelen door het openen van oude grachten. Tevens is het een voorbeeld hoe om te gaan met een archeologische site.

Buitengewone Leerstoel (Gemeente Westerveld)

Het project de Buitengewone Leerstoel Cultureel Erfgoed en Maatschappelijke ontwikkeling richt zich op een vijfjarige leerstoel bij Wageningen University & Research (WUR) en is geïnitieerd door de gemeente Westerveld. Dit project is een mooie kans om onderwijs aan de Erfgoed Deal te koppelen en ervoor te zorgen dat de toekomstige generaties bekend raken met de rol van erfgoed in de huidige transitithema's.

Erfgoed Sterren (Provincie Overijssel)

Met de campagne Erfgoed Sterren wil de provincie Overijssel laten zien dat erfgoed een motor kan zijn voor maatschappelijke en ruimtelijke opgaven. Door middel van een prijsvraag worden inspirerende plannen van ondernemers, organisaties en burgers gezocht. Een intensief begeleidingstraject leidt uiteindelijk naar de nieuwe 'Erfgoed Sterren'. Zij zijn de ambassadeurs van het gedachtegoed dat erfgoed niet een last is, maar een vooral een lust.

Wat is de Erfgoed Deal?

Erfgoed inzetten bij klimaatadaptatie, energietransitie en omgang met stedelijke groei en krimp in een duurzamer Nederland. Dat is wat door overheden en maatschappelijke organisaties wordt gerealiseerd in de Erfgoed Deal. Vanuit de Erfgoed Deal wordt gezocht naar aansprekende voorbeelden van plekken die gaan veranderen en waar erfgoed een rol van betekenis kan spelen. De Erfgoed Deal is een samenwerkingsverband tussen de ministeries OCW, BZK, IenW en LNV, Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Federatie Grote

Monumentengemeenten, Federatie Instandhouding Monumenten, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, LandschappenNL, het Rijksvastgoedbedrijf en de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit.

Voor meer informatie over de Erfgoed Deal en onze projecten, neem contact op met Marjorie Verhoek (programmameider Erfgoed Deal), m.verhoek@cultureelerfgoed.nl, 06 50089918, of Willemien van de Langemheen (woordvoerder), w.van.de.langemheen@cultureelerfgoed.nl, 06 15879391. Of kijk op www.erfgoeddeal.nl.